teria en omvat niet de in andere bepalingen dier verordening gegeven mogelijkheid tot toepassing van aanpassingscoëfficiënten.

3. Uit de tekst en het doel van artikel 4, lid 2, van verordening nr. 159/66 volgt dat, waar de basisprijs wordt vastgesteld voor een produkt waarvan de handelskenmerken vastliggen, de kenmerken van het betrokken produkt bij de vaststelling van de basisprijs moeten worden aangegeven en in het besluit betreffende deze vaststelling moeten worden vermeld.

In de zaak 151-73

REGERING VAN IERLAND, ten deze vertegenwoordigd door L. J. Lysaght, Chief State Solicitor, als gemachtigde, bijgestaan door R. J. O'Hanlon en J. Blayney, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg, ten kantore van E. Weitzel, 57, boulevard Royal,

verzoekster,

tegen

RAAD DER EUROPESE GEMEENSCHAPPEN, ten deze vertegenwoordigd door H. Darwin, directeur bij de juridische dienst van de Raad, als gemachtigde, bijgestaan door D. Vignes, juridisch adviseur bij de Raad, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg bij J. N. van den Houten, directeur van de juridische dienst van de Europese Investeringsbank, 2, place de Metz,

verweerder,

betreffende verzoek tot nietigverklaring van 's Raads verordening (EEG) nr. 1365/73 van 21 mei 1973 (PB 1973, nr. L 137) voor zover deze verordening de vaststelling van compenserende bedragen voor tomaten betreft,

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE,

samengesteld als volgt: R. Lecourt, President, A. M. Donner en M. Sørensen, Kamerpresidenten, R. Monaco (rapporteur), J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, H. Kutscher, C. Ó Dálaigh en A. J. Mackenzie Stuart, Rechters,

Advocaat-Generaal: J.-P. Warner
Griffier: A. Van Houtte

het navolgende

ARREST

Ten aanzien van de feiten

I — Overzicht van de feiten en de schriftelijke behandeling

Overwegende dat de feiten en het verloop van de schriftelijke behandeling kunnen worden samengevat als volgt:

1. Artikel 65, leden 1 en 2, van de bij het Toetredingsverdrag behorende Akte (hierna te noemen „Toetredingsakte") luidt:

„1. Er wordt een compenserend bedrag vastgesteld voor groenten en fruit waarvoor:

a) de betrokken nieuwe Lid-Staat in de loop van het jaar 1971 kwantitatieve beperkingen of maatregelen van gelijke werking toepaste.

b) een gemeenschappelijke basisprijs is vastgesteld, en

c) de produktieprijs in deze nieuwe Lid-Staat aanmerkelijk hoger ligt dan de basisprijs van toepassing in de Gemeenschap in haar oorspronkelijke samenstelling gedurende de periode voorafgaande aan de toepassing van de communautaire regeling op de nieuwe Lid-Staten.

2. De in lid 1, sub c), bedoelde produktieprijs wordt berekend door de beginselen neergelegd in artikel 4, lid 2, van verordening nr. 159/66/EEG houdende aanvullende bepalingen inzake de gemeenschappelijke ordening der markten in de sector groenten en fruit, toe te passen op de nationale gegevens van de betrokken nieuwe Lid-Staat.

3. ....."

Artikel 66, lid 1, bepaalt vervolgens:

„Tot de eerste aanpassing is het compenserend bedrag dat van toepassing is in het handelsverkeer tussen enerzijds een nieuwe Lid-Staat waarin aan de voorwaarden genoemd in artikel 65, lid 1, is voldaan, en anderzijds de Gemeenschap in haar oorspronkelijke samenstelling of een andere nieuwe Lid-Stat, met uitzondering van die bedoeld in de volgende alinea, dan wel derde landen, gelijk aan het verschil tussen de in artikel 65, lid 1, sub c), bedoelde prijzen.

Voor het handelsverkeer tussen twee nieuwe Lid-Staten waarin aan de voorwaarden genoemd in artikel 65, lid 1, is voldaan, is het compenserende bedrag gelijk aan het verschil tussen hun produktieprijzen. Het wordt niet toegepast indien dit verschil gering is.

De in bovenstaande alinea's bedoelde verschillen worden gecorrigeerd, voor zover zulks nodig is, met de invloed der douanerechten."

Ten aanzien van de criteria voor de berekening van het compenserend bedrag, bepaalt artikel 4, lid 2, van 's Raads verordening nr. 159/66 van 25 oktober 1966 (PB 1966, nr. 192):

„De basisprijs is gelijk aan het rekenkundig gemiddelde van de prijzen, die op de representatieve markt of markten van de Gemeenschap in de produktiegebieden met een overschot en met de laagste prijzen zijn genoteerd gedurende de drie ver-

koopseizoenen die aan de datum van vaststelling van de basisprijs voorafgaan, voor een produkt waarvoor de handelskenmerken, zoals variëteit of type, kwaliteitsklasse, sortering naar grootte en verpakking zijn vastgesteld. Bij het vaststellen van dit gemiddelde wordt geen rekening gehouden met de prijzen die voor elke representatieve markt als buitensporig hoog of buitensporig laag ten opzichte van de normale schommelingen op deze markt worden beschouwd.

De voor de bepaling van de basisprijs in aanmerking genomen produktiegebieden met een overschot moeten tezamen voor het betrokken produkt in de betreffende periode tussen 20 en 30 % van de produktie van de Gemeenschap opleveren."

Aan deze bepaling is bij artikel 2 van 's Raads verordening nr. 2515/69 van 9 december 1969 (PB 1969, nr. L 318) het volgende lid 4 toegevoegd:

„Voor een produkt waarvan de handelskenmerken afwijken van die van het produkt dat gekozen is voor de vaststelling van de basisprijs, wordt de prijs waartegen het produkt in het kader van de bepalingen van artikel 7 wordt aangekocht, berekend door toepassing van aanpassingscoëfficiënten op de door de Raad vastgestelde aankoopprijs.

De aanpassingscoëfficiënten worden vastgesteld volgens de procedure van artikel 13 van verordening nr. 23."

Met name in verband met artikel 66, lid 1, van de Toetredingsakte heeft de Raad in het op de importen van groenten en fruit toepasselijke compenserend bedrag twee elementen onderscheiden. Verordening nr. 228/73 van 31 januari 1973 (PB 1973, nr. L 27) bepaalt in artikel 1:

„In de sector groenten en fruit bestaan de compenserende bedragen uit twee elementen:

a) het compenserend basisbedrag, hierna te noemen „basisbedrag" dat wordt berekend overeenkomstig artikel 66, lid 1, eerste en tweede alinea, van de Akte,

b) de in artikel 66, lid 1, derde alinea, van de Akte bedoelde invloed van het douanerecht."

Overeenkomstig dit onderscheid en onder verwijzing naar het „basisbedrag", heeft de Raad bij artikel 1 van verordening nr. 1365/73 van 21 mei 1973 (PB 1973, nr. L 137) voormelde verordening aangevuld, door hieraan een artikel toe te voegen, dat als volgt luidt:

„Artikel 2 bis

De basisbedragen die tot en met 31 december 1973 gelden voor bloemkool (onderverdeling ex 07.01 BI van het gemeenschappelijk douanetarief) en tomaten (onderverdeling ex 07.01 M van het gemeenschappelijk douanetarief) in het handelsverkeer tussen een nieuwe Lid-Staat en de Gemeenschap in haar oorspronkelijke samenstelling, een andere nieuwe Lid-Staat of de derde landen zijn vastgesteld in bijlage I. Deze bedragen zijn alleen van toepassing op de produkten die bestemd zijn om in verse toestand aan de verbruiker te worden geleverd."

Bijlage I van deze verordening bepaalt voor „tomaten, bestemd om in verse toestand aan de verbruiker te worden geleverd" het door Ierland toe te passen bedrag op 7,3 r.e./100 kg netto.

De laatste overweging van de verordening luidt overigens:

„overwegende dat de door de betrokken nieuwe Lid-Staten medegedeelde prijzen voor tomaten betrekking hebben op kastomaten die andere kenmerken hebben dan de produkten welke in aanmerking zijn genomen voor de vaststelling van de basisprijs, namelijk de tomaten van de open grond; dat met het oog op de berekening van de compenserende bedragen de voor kastomaten in aanmerking genomen prijzen moeten worden aangepast door middel van een coëfficiënt die op grond van de gedurende verschillende verkoopseizoenen op de markt genoteerde prijzen forfaitair op 0,55 is vastgesteld."

Op 16 juli 1973 heeft de regering van

Ierland een beroep tot nietigverklaring van deze verordening ingesteld, voor zover zij de toepassing van een aanpassingscoëfficiënt voorschrijft.

2. Het Hof heeft, op rapport van de Rechter-Rapporteur en gehoord de Advocaat-Generaal, besloten zonder instructie tot de mondelinge behandeling over te gaan.

II — Conclusies van partijen

Overwegende dat *verzoekster* concludeert dat het den Hove behage:

„— verordening (EEG) nr. 1365/73 van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1973 nietig te verklaren, voor zover deze verordening betrekking heeft op de vaststelling van compenserende bedragen voor tomaten,

— verweerder in de kosten te verwijzen".

Overwegende dat *verweerder* concludeert dat het den Hove behage:

„— het beroep te verwerpen,

— verzoekster in de kosten te verwijzen".

III — Middelen en argumenten van partijen

Overwegende dat de tijdens de schriftelijke behandeling door partijen aangevoerde middelen en argumenten kunnen worden samengevat als volgt:

De *Ierse Regering* merkt allereerst op, dat artikel 65, lid 2, van de Toetredingsakte voor de berekening van de produktieprijs uitdrukkelijk naar de „beginselen neergelegd in artikel 4, lid 2, van verordening nr. 159/66/EEG" verwijst. In deze bepaling is geen sprake van de toepassing van aanpassingscoëfficiënten. Deze worden in het, vóór de sluiting van het Toetredingsverdrag bij verordening nr. 2515/69 toegevoegde, lid 4 genoemd. Het feit nu dat artikel 65, lid 2, hoewel opgesteld na verordening nr. 2515/69, duidelijk alleen naar lid 2 van artikel 4 van verordening nr. 159/66 verwijst, en niet naar lid 4 van dat artikel, betekent dat de toepassing van aanpassingscoëfficiënten bij de vaststelling van compenserende bedragen voor groenten en fruit niet in de bedoeling van de auteurs van de Toetredingsakte heeft gelegen. Zo gezien, houdt de toepassing van een aanpassingscoëfficiënt de invoering van een nieuw element in, dat de beginselen voor de berekening, waarop artikel 65, lid 2, van de Toetredingsakte woordelijk doelt, wijzigt en misbruik van bevoegdheid van de Raad alsmede schending van de ter uitvoering van het Toetredingsverdrag vastgestelde bepalingen medebrengt.

De Ierse Regering betwist vervolgens de overweging van verordening nr. 1365/73, dat „de door de betrokken nieuwe Lid-Staten medegedeelde prijzen voor tomaten betrekking hebben op kastomaten die andere kenmerken hebben dan de produkten welke in aanmerking zijn genomen voor de vaststelling van de basisprijs, namelijk de tomaten van de open grond" (laatste overweging). Volgens haar bestaat er geen enkel verschil tussen de „handelskenmerken" van kastomaten en van vollegrondstomaten.

Overigens zijn alle in Ierland voor de handel geteelde tomaten kastomaten. Vóór de toetreding van Ierland tot de Europese Gemeenschap werden de Ierse tomatentelers beschermd door tijdelijke invoerverboden of douanerechten. Het bij verordening nr. 1365/73 vastgestelde basisbedrag is echter lager dan deze rechten, terwijl dit bedrag ingevolge artikel 4 van verordening nr. 228/73 met de douanerechten moet worden verminderd en het overblijvend gedeelte nu juist het toe te passen compenserend bedrag is. Daar anderzijds het invoerverbod door Ierlands toetreding tot de gemeenschappelijke markt is opgeheven, genieten de

Ierse telers, bij berekening van het compenserend bedrag naar de cirteria van verordening nr. 1365/73 derhalve een veel geringere bescherming dan in het verleden, zulks in strijd met het Verdrag van Rome en het Toetredingsverdrag, met name artikel 39 van het Verdrag van Rome en de algemene beginselen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid.

De *Raad* antwoordt dat het van meet af aan bij de toepassing van een gemeenschappelijke ordening der markt in de sector groenten en fruit veelal niet mogelijk is geweest een enkele variëteit van deze produkten in aanmerking te nemen. Wanneer men in concrete gevallen een voor één enkele variëteit vastgestelde basisprijs moest toepassen, bleek het noodzakelijk te werken met prijzen die waren aangepast aan variëteiten van hetzelfde produkt met afwijkende kenmerken.

In verscheidene verordeningen is dit systeem, met toepassing van „aanpassingscoëfficiënten", gevolgd. Een soortgelijk systeem is door de Gemeenschap ook toegepast bij de berekening van de compenserende bedragen, niet alleen voor tomaten, maar ook voor appelen, peren en bloemkool. Dit te meer, daar de Commissie reeds bij de uitwerking van het gemeenschappelijk landbouwbeleid ervan uitging dat de kenmerken van kastomaten en van vollegrondstomaten verschillen.

Het beste bewijs hiervan is wel het prijsverschil tussen kastomaten en tomaten van de open grond. Volgens statistische gegevens die in bijlage IV van bijlage 4 B bij het verweerschrift worden vermeld en op verzoek van het Hof eventueel nog verder kunnen worden aangevuld, was de prijs voor kastomaten in 1970, 1971 en 1972 gemiddeld 1,8 maal zo hoog als voor vollegrondstomaten. Het is niet gemakkelijk de juiste redenen van dit verschil aan te geven. Men dient rekening te houden met de subjectieve voorkeur van de consumenten, welke wordt weergegeven in het marktmechanisme en slechts met het nodige voorbehoud zou zijn te verklaren.

Anderzijds dient men evenmin te vergeten dat het onderscheid tussen kastomaten en vollegrondstomaten door de Raad zelf, buiten het terrein der compenserende bedragen, is erkend, met name in de verordeningen nrs. 999/73 en 1624/73 met betrekking tot de referentieprijzen en de bodemprijzen.

Het stelsel van compenserende bedragen, neergelegd in de artikelen 65 en 66 van de Toetredingsakte, berust nu op de vergelijking tussen twee prijzen: de „produktieprijs" in de nieuwe Lid-Staten en de „basisprijs" in de Gemeenschap in haar oorspronkelijke samenstelling, dat wil zeggen de reeds welbekende prijs in het produktiestadium, die is geregeld in de wetgeving van de Gemeenschap.

In een dergelijk stelsel, dat ten doel heeft, ondanks de aanvankelijk verschillende prijsniveaus in de nieuwe Lid-Staten vóór hun toetreding, de markten voor groenten en fruit te integreren tot een enkele markt van alle Lid-Staten, is het essentieel dat de vergelijking der prijzen tussen vergelijkbare produkten plaatsvindt.

Indien de compenserende bedragen immers op een te hoog peil worden vastgesteld, omdat zij op niet-vergelijkbare prijzen berusten, zou dit tot een distorsie van de markt leiden. Enerzijds zou de toepassing van te hoge compenserende bedragen, uitwerkend in een buitensporige tariefbescherming, de markt der nieuwe Lid-Staten beveiligen tegen concurrentie uit de andere Lid-Staten, zelfs wanneer deze concurrentie rechtmatig is. Anderzijds zou zulks ertoe leiden dat de exporten van de nieuwe Lid-Staten te sterk worden gesteund, hetgeen de prijzen op een aanzienlijk lager peil zou brengen dan voor de in de Gemeenschap geteelde kastomaten. Dit laatste zou de teelt van deze produkten in de nieuwe Lid-Staten gedurende de eerste jaren van de overgangsperiode zeker kunstmatig bevorderen.

Bovendien zou de stelling van de Ierse Regering tot onregelmatigheden in de werking van het systeem leiden, omdat

men voor de commercialisatie van een bepaalde produktenvariëteit een compenserend bedrag zou toepassen zonder enig verband met de prijs van deze variëteit.

Daar bij de berekening van de basisprijs voor in de Gemeenschap geteelde tomaten voor 1972 — het jaar voorafgaande aan de inwerkingtreding van de Toetredingsakte — alleen vollegrondstomaten in aanmerking zijn genomen ('s Raads verordening EEG nr. 1173/72 van 6 juni 1972, PB 1972, nr. L 130), diende men dus op de Ierse produktie een aanpassingscoëfficiënt toe te passen om de prijs van in Ierland geteelde kastomaten met deze prijs te vergelijken.

Ten slotte moet bij het argument dat het litigieuze stelsel de Ierse tomatenteler in geen enkel opzicht meer bescherming biedt dan in het verleden, worden aangetekend dat de huidige situatie het onvermijdelijke gevolg is van de Toetredingsakte en dat het vóór de inwerkingtreding van de Akte bestaande beschermingsniveau slechts terzake doet voor zover het in de artikelen 65 en 66 wordt erkend.

De *Ierse Regering* houdt in repliek eraan vast dat kastomaten ten opzichte van vollegrondstomaten geen verschillende kenmerken vertonen die de toepassing van een aanpassingscoëfficiënt kunnen rechtvaardigen. De door de Raad aangenomen analogie met de verschillen tussen diverse variëteiten van andere produkten (appelen, peren, bloemkool) doet niet ter zake. Bij tomaten hebben de in de verordeningen genoemde „handelskenmerken" betrekking op de types (rond, geribd, langwerpig), de kwaliteitsklasse (I, II, enz.), de sortering naar grootte en de verpakking. Gewoonlijk worden echter geen tomaten verkocht onder de benaming „tomaten van de open grond" of „kastomaten". De verkoper noch de verbruiker weet of wenst te weten hoe de tomaten zijn geteeld, maar kijkt alleen naar de hierboven beschreven kwaliteit van het eindprodukt.

De gemiddelde prijzen voor kastomaten mogen in het algemeen hoger zijn dan voor vollegrondstomaten, maar dit verschil vindt zijn oorzaak niet in een onderscheid tussen de twee categorieën tomaten in het stadium van de verkoop. Het is te wijten aan de teelt- en arbeidskosten die voor kastomaten onvermijdelijk hoger zijn, en aan het feit dat deze tomaten kunnen worden verkocht in tijden dat de vraag het aanbod overtreft.

De Ierse Regering betwist vervolgens dat haar standpunt tot een distorsie van de markt zou leiden. Enerzijds is het, gezien de relatief geringe omvang van de Ierse teelt en export van tomaten in 1970, irreëel te veronderstellen dat het niet-toepassen van een aanpassingscoëfficiënt gedurende de korte periode waarin de compenserende bedragen worden toegepast, een merkbare vergroting van de uitvoer kan teweegbrengen. Anderzijds was de Ierse tomatenteelt die geheel onder glas plaatsvindt, nog niet in staat voor een langere tijd dan ongeveer zeven maanden per jaar aan de vraag op de binnenlandse markt te voldoen.

Recente verordeningen van de Commissie en de Raad met betrekking tot referentieprijzen en bodemprijzen maken wel onderscheid tussen kastomaten en tomaten van de volle grond, maar de bevoegdheden van de Raad en van de Commissie worden op dit gebied ook niet door de in casu toepasselijke bepalingen van de Toetredingsakte begrensd. Bovendien gaat de interpretatie van de Raad eraan voorbij, dat de specifieke machtiging om bij de berekening van het compenserend bedrag aanpassingscoëfficiënten toe te passen, in andere artikelen van de Toetredingsakte (artikelen 74, 75, 77, 79 en 80) voor andere produkten wordt gegeven en niet voorkomt in de artikelen die hier van belang zijn. Dat deze hierover zwijgen, vormt het duidelijkste bewijs dat de auteurs van de Akte de toepassing van dergelijke coëfficiënten bij de berekening van de compenserende bedragen voor groenten en fruit juist niet hebben willen toestaan.

De Ierse Regering merkt voorts op, dat, zelfs al was een aanpassingscoëfficiënt

hier geoorloofd, deze in het onderhavige geval verkeerd is toegepast. Om een juist verband te leggen tussen de twee prijselementen die bij de berekening van het compenserend bedrag een rol spelen, had de aanpassingscoëfficiënt immers niet moeten worden toegepast op de Ierse produktieprijs — zoals de Raad heeft gedaan — maar op de gemeenschappelijke basisprijs. In dat geval zou het compenserend bedrag aanzienlijk hoger zijn geweest (13,4 r.e.) dan thans (7,3 r.e.).

Ten slotte voert de Ierse Regering aan dat de verordening niet naar de eis van artikel 190 van het Verdrag voldoende met redenen is omkleed, daar zij niets zegt ter rechtvaardiging van:

— de verschillen die geacht worden te bestaan tussen de handelskenmerken van kastomaten en vollegrondstomaten,

— de wettelijke basis voor het toepassen van een aanpassingscoëfficiënt,

— de keuze van de toegepaste coëfficiënt,

— de toepassing van deze coëfficiënt op de produktieprijs en niet op de gemeenschappelijke basisprijs.

De *Raad* antwoordt in dupliek dat de inhoud en de draagwijdte der „beginselen" waarnaar artikel 65, lid 2, van de Toetredingsakte verwijst, op zichzelf niet zo duidelijk zijn dat zij geen nadere uitlegging door het Hof van Justitie behoeven. Weliswaar zwijgen de artikelen 65 en 66 van de Akte — in tegenstelling tot de artikelen 74, 75, 77, 79 en 80 — over het gebruik van aanpassingscoëfficiënten, maar dit wil nog niet zeggen dat deze artikelen een toepassing dier coëfficiënten in de onderhavige sector niet voorzien. Een dergelijke redenering a contrario wordt niet gerechtvaardigd door het verschil in structuur van de gemeenschappelijke ordening der landbouwmarkten in de artikelen 65 en 66 ten opzichte van de gemeenschappelijke ordeningen waarvan in de andere bepalingen sprake is.

De verwijzing in artikel 65, lid 2, naar de betrokken „beginselen" moet men zien in samenhang met het geheel van de door de wetgever op dit gebied vastgestelde regeling, mede lettend op het verband dat binnen dezelfde verordening nr. 159/66 bestaat tussen artikel 4, lid 2, en artikel 7, lid 4, waarin de toepassing van aanpassingscoëfficiënten is voorzien. Doordat deze laatste bepaling in artikel 4, lid 4, van verordening nr. 2515/69 wordt overgenomen, wordt impliciet de onderlinge samenhang benadrukt tussen de verschillende elementen van een prijsstelsel met een gemeenschappelijke basisprijs, een aankoopprijs, een interventieprijs en aanpassingscoëfficiënten.

Na te hebben herhaald dat de stelling van de Ierse Regering tot een distorsie van de markt zou leiden, komt de Raad terug op het probleem van het onderscheid in commercieel opzicht tussen kastomaten en vollegrondstomaten, in de zin van artikel 4, lid 2, van verordening nr. 159/66. Hij merkt hierover op dat het bij de „variëteit", het „type" enzovoort in artikel 4 om een enuntiatieve opsomming gaat, waarmee het daar genoemde begrip „handelskenmerken" niet is uitgeput.

De uitdrukking „handelskenmerken" in haar normale en gangbare betekenis heeft betrekking op de kenmerken die van belang zijn voor de markt; niets in de betwiste regeling laat toe haar draagwijdte tot bepaalde kenmerken te beperken. Anderzijds is het verschil tussen de prijs van kastomaten en vollegrondstomaten zo groot dat het niet alleen kan worden gerechtvaardigd door de produktiekosten of een verschillende marktwaardering van deze produkten. Evenmin kan staande worden gehouden, dat juist door de hogere prijs van kastomaten de teelt hiervan alleen mogelijk is op het moment dat de vraag naar tomaten het aanbod overtreft en tot hogere prijzen leidt. De voor het Hof geproduceerde gegevens tonen immers aan dat in de Gemeenschap kastomaten des zomers tegelijkertijd met vollegrondstomaten worden geteeld en geconsumeerd. De Raad

verwijst voor dit probleem ten slotte naar een advies waarin de elementen worden aangegeven die het litigieuze onderscheid tussen de twee „types" of „variëteiten" kunnen rechtvaardigen.

De bezwaren van verzoekster tegen de manier waarop de aanpassingscoëfficiënt in casu is toegepast, evenals de door de Ierse Regering hierover geformuleerde stellingen, vinden — aldus de Raad — geen steun in de tekst van de artikelen 65 en 66 van de Akte. Enerzijds spreekt artikel 65, lid 1, sub c), over de „basisprijs van toepassing in de Gemeenschap in haar oorspronkelijke samenstelling", waarvan het peil is vastgesteld bij verordening nr. 1173/72. Anderzijds bepaalt lid 2 van dit artikel dat de beginselen van artikel 4, lid 2, van verordening nr. 159/66 worden toegepast „op de nationale gegevens van de betrokken nieuwe Lid-Staat". Het is volkomen gerechtvaardigd, en in overeenstemming met de tekst van de Toetredingsakte, dat de aanpassingscoëfficiënt wordt toegepast op flexibel geachte prijsgegevens, dat wil zeggen op de produktieprijs, en niet op de gemeenschappelijke basisprijs als vast element.

Ten slotte betoogt de Raad ten aanzien van de motiveringsklacht dat verordening nr. 1365/73 voldoet aan de ten deze door het Gemeenschapsrecht gestelde wettigheidseisen, zoals omschreven in de jurisprudentie van het Hof van Justitie, waarbij hij tracht met een gedetailleerd onderzoek te bewijzen dat de bestreden handeling op de verschillende litigieuze punten zowel rechtens als feitelijk voldoende met redenen is omkleed.

IV — Mondelinge behandeling

Overwegende dat de partijen ter terechtzitting van 29 januari 1974 zijn gehoord;

dat de Ierse Regering tijdens de mondelinge behandeling door de Commissie opgestelde formulieren heeft geproduceerd, bestemd om de nodige gegevens voor de berekening van de basisprijs van groenten en fruit — waaronder tomaten — voor het tijdvak 1969-1971 te verzamelen; dat deze formulieren uitdrukkelijk de voor elk produkt aan te geven handelskenmerken omschreven, maar daarbij nergens het onderscheid tussen glasteelt en vollegrondsteelt noemden;

dat de Raad, onder betwisting van de regelmatigheid van deze produktie wegens tardiviteit, enerzijds opmerkte dat niet de Raad, maar de Commissie deze formulieren had opgesteld, en anderzijds dat het ontbreken in deze stukken van het onderscheid tussen glas- en vollegrondsteelt kon worden verklaard door het feit dat een dergelijk onderscheid destijds niet noodzakelijk leek;

Overwegende dat de Advocaat-Generaal ter terechtzitting van 19 februari 1974 conclusie heeft genomen;

Ten aanzien van het recht

1 Overwegende dat de regering van Ierland bij verzoekschrift, ingediend ter griffie van het Hof op 16 juli 1973, krachtens artikel 173, eerste alinea, van het EEG-Verdrag beroep heeft ingesteld tot nietigverklaring van 's Raads verordening (EEG) nr. 1365/73 van 21 mei 1973 (PB 1973, nr. L 137), voor zover deze verordening de compenserende bedragen vaststelt voor tomaten, bestemd om in verse toestand aan de verbruiker te worden geleverd;

2 dat verzoekster tot staving van haar beroep in de eerste plaats heeft opgemerkt dat de bestreden verordening in strijd is met de artikelen 65 en 66 van de „Akte betreffende de toetredingsvoorwaarden en de aanpassing der Verdragen" (hierna te noemen „Toetredingsakte"), behorende bij het op 22 januari 1972 te Brussel getekende Toetredingsverdrag, door bij de vaststelling van het compenserend bedrag voor tomaten een aanpassingscoëfficiënt op de produktieprijs toe te passen;

dat de toepassing van deze coëfficiënt te meer ongerechtvaardigd zou zijn, omdat de Ierse produktieprijs betrekking had op een produkt dat in commercieel opzicht vergelijkbaar is met het produkt dat voor de vaststelling van de gemeenschappelijke basisprijs in aanmerking was genomen;

3 dat uit de mondelinge behandeling blijkt dat het beroep slechts betrekking heeft op de bepalingen van de verordening ten aanzien van Ierland;

4 Overwegende dat artikel 65, lid 1, van de Toetredingsakte voorziet in de vaststelling van een compenserend bedrag voor groenten en fruit waarvoor de betrokken nieuwe Lid-Staat in de loop van het jaar 1971 kwantitatieve beperkingen of maatregelen van gelijke werking toepaste;

dat, ingevolge deze bepaling, de vaststelling van het compenserend bedrag het vastliggen veronderstelt enerzijds van een gemeenschappelijke basisprijs en anderzijds, in de betrokken nieuwe Lid-Staat, van een produktieprijs die aanmerkelijk hoger ligt dan de basisprijs van toepassing in de Gemeenschap in haar oorspronkelijke samenstelling gedurende de periode voorafgaande aan de toepassing van de communautaire regeling op de nieuwe Lid-Staten;

5 dat ingevolge artikel 66, lid 1, van de Akte het compenserend bedrag gelijk is aan het verschil tussen de produktieprijs in de betrokken nieuwe Lid-Staat en de gemeenschappelijke basisprijs;

6 Overwegende dat de gemeenschappelijke basisprijs naar de in artikel 16, lid 2, van 's Raads verordening nr. 1035/72 van 18 mei 1972 (PB 1972, nr. L 118) genoemde criteria wordt berekend met inachtneming van de prijzen die op de representatieve markt of markten van de Gemeenschap in de produktiegebieden met een overschot en met de laagste prijzen zijn genoteerd gedurende de drie verkoopseizoenen die aan de datum van vaststelling van de basisprijs voorafgaan;

7 dat, nu in de betrokken produktiegebieden de teelt van vollegrondstomaten het meest voorkomt, de voor de vaststelling van de gemeenschappelijke basisprijs in aanmerking genomen prijzen betrekking hebben op vollegrondstomaten;

8 dat anderzijds de Ierse produktieprijs volgens de criteria van artikel 65, lid 2, van de Toetredingsakte is vastgesteld door op de nationale gegevens van de nieuwe Lid-Staat „de beginselen neergelegd in artikel 4, lid 2, van verordening nr. 159/66/EEG houdende aanvullende bepalingen inzake de gemeenschappelijke ordening der markten in de sector groenten en fruit" toe te passen;

dat de nationale gegevens van Ierland slechts betrekking hebben op de teelt van kastomaten, zodat de in aanmerking genomen produktieprijs slechts voor kastomaten geldt;

9 Overwegende dat 's Raads verordening nr. 1365/73 het litigieuze compenserende bedrag heeft vastgesteld op grond van de aldus berekende produktieprijs en gemeenschappelijke basisprijs;

dat in deze verordening werd geoordeeld dat het verschil in teeltmethode bij kastomaten en vollegrondstomaten tot uitdrukking komt in een differentiatie van deze produkten op commercieel gebied, en in de laatste overweging werd beslist dat de voor kastomaten in aanmerking genomen prijzen moesten worden aangepast door middel van een forfaitair op 0,55 vastgestelde aanpassingscoëfficiënt;

dat deze aanpassingscoëfficiënt in feite is toegepast op de produktieprijs in Ierland;

10 dat de Raad tot staving van deze beslissing met name heeft opgemerkt dat de „beginselen neergelegd in artikel 4, lid 2, van verordening nr. 159/66/EEG" en waarnaar artikel 65, lid 2, van de Toetredingsakte voor de berekening van de produktieprijs verwijst, het geheel der regels van artikel 4 omvatten, ook die van het laatste lid, dat de toepassing van aanpassingscoëfficiënten op de aankoopprijs voorschrijft wanneer de handelskenmerken van het betrokken produkt afwijken van die van het produkt dat gekozen is voor de vaststelling van de basisprijs;

11 Overwegende dat het bij de artikelen 65 en 66 van de Toetredingsakte ingevoerde stelsel van compenserende bedragen vooral ten doel heeft de geleidelijke aanpassing van de nieuwe Lid-Staten aan de binnen de Gemeenschap in haar oorspronkelijke samenstelling geldende regels te vergemakkelijken;

dat deze aanpassing wordt verwezenlijkt door middel van overgangsmaatregelen, onder welke artikel 55, lid 1, sub a), voor de landbouwsector voorziet in de toepassing door de nieuwe Lid-Staten van compenserende bedragen bij de invoer en de uitvoer in hun handelsverkeer onderling en met de Gemeenschap in haar oorspronkelijke samenstelling, om de niveauverschillen tussen de nationale prijzen van deze staten en de gemeenschappelijke prijzen te compenseren;

12 dat de compenserende bedragen ingevolge de Toetredingsakte dienen ter verzekering van een tariefbescherming die zoniet identiek, dan toch vergelijkbaar is met die welke de nieuwe Lid-Staten vóór hun toetreding tot de Gemeenschappen uit hoofde van hun nationale wetgeving genoten;

13 dat meer in het bijzonder in het kader van de gemeenschappelijke ordening der landbouwmarkten artikel 65, lid 1, van de Akte immers bepaalt dat de compenserende bedragen in de sector groenten en fruit slechts worden vastgesteld, indien de betrokken nieuwe Lid-Staat in de loop van het jaar 1971 kwantitatieve beperkingen of maatregelen van gelijke werking toepaste;

dat uit deze bepaling duidelijk de beschermende functie van de compenserende bedragen blijkt, welke zijn bedoeld om in die plaats te treden van nationale maatregelen ter bescherming van de markt;

14 dat de compenserende bedragen, bedoeld in de artikelen 65 en 66 van de Toetredingsakte, de Ierse tomatenteelt tegenover de invoer van tomaten uit de Gemeenschap in haar oorspronkelijke samenstelling derhalve een bescherming moesten bieden, vergelijkbaar met die welke de in 1971 toegepaste kwantitatieve beperkingen en maatregelen van gelijke werking verschaften;

15 dat tomaten van de open grond, zelfs indien men aanneemt dat zij in commercieel opzicht een ander produkt zijn dan kastomaten, hiermee kunnen concurrereren voor zover zij op hetzelfde tijdstip worden aangeboden;

dat derhalve de vaststelling van aanpassingscoëfficiënten, waardoor het peil van het toepasselijke compenserende bedrag in een voor de nieuwe Lid-Staat ongunstige zin kan worden beïnvloed, slechts is toe te laten, indien zij uitdrukkelijk in de Toetredingsakte is voorzien of noodzakelijk bleek voor de vaststelling en de juiste toepassing van het compenserend bedrag;

16 Overwegende dat artikel 4, lid 2, van 's Raads verordening nr. 159/66 van 25 oktober 1966 (PB 1966, nr. 192), bij de daar vermelde beginselen niet voorziet in de mogelijkheid aanpassingscoëfficiënten op de basisprijs toe te passen, en evenmin, wegens de verwijzing van artikel 65, lid 2, van de Toetredingsakte, in de toepassing van dergelijke coëfficiënten op de produktieprijs in de nieuwe Lid-Staat;

17 dat artikel 65, lid 2, door uit genoemd artikel 4, lid 2, de bij de vaststelling van de produktieprijs toe te passen „beginselen" te putten, nauwkeurig de draagwijdte en de grenzen van deze verwijzing aangeeft;

dat een uitbreiding van deze verwijzing tot andere „beginselen" dan de in artikel 4, lid 2, genoemde de geest en de duidelijke bewoordingen van artikel 65, lid 2, van de Toetredingsakte zou miskennen;

dat een dergelijke uitbreiding te minder toelaatbaar zou zijn daar bij de ondertekening van het Toetredingsverdrag de verdragsluitende staten zich ervan bewust waren dat de mogelijkheid om aanpassingscoëfficiënten toe te passen, in artikel 7, lid 2, van deze verordening was gegeven en, na een bij 's Raads verordening nr. 2515/69 van 9 december 1969 (PB 1969, L 318) aangebrachte wijziging, het onderwerp vormde van het laatste lid van genoemd artikel 4;

18 dat, indien in de Toetredingsakte voor de vaststelling van compenserende bedragen voor tomaten een dergelijke mogelijkheid werkelijk was overwogen, deze daarin zeker uitdrukkelijk zou zijn genoemd of wel daarin naar het gehele artikel 4 van verordening nr. 159/66 zou zijn verwezen in dier voege dat in de verwijzing de beginselen in het laatste lid van deze bepaling waren begrepen;

dat immers uit de bepalingen van de Toetredingsakte over andere landbouwmarkten, en met name uit de afdelingen 4 tot en met 8 van hoofdstuk II, Titel II, waartoe ook de artikelen 65 en 66 behoren, blijkt dat daar waar

de Akte de mogelijkheid biedt bij het bepalen van het compenserend bedrag aanpassingscoëfficiënten toe te passen, zulks uitdrukkelijk geschiedt, waarbij tevens de modaliteiten van de toepassing worden omschreven;

19 dat hieruit volgt dat artikel 65, lid 2, van de Toetredingsakte met de verwijzing naar de „beginselen" neergelegd in artikel 4, lid 2, van verordening nr. 159/66, uitsluitend op de uitdrukkelijk in deze bepaling omschreven berekeningscriteria doelt en niet de in andere bepalingen dier verordening gegeven mogelijkheid tot toepassing van aanpassingscoëfficiënten omvat;

20 Overwegende wijders dat de stelling van de Raad dat het, vanwege het zijns inziens bestaande commerciële onderscheid tussen vollegrondstomaten en kastomaten, volstrekt noodzakelijk was deze coëfficiënten op de Ierse produktieprijs toe te passen, geen enkele rechtvaardiging vindt in artikel 4, lid 2, van verordening nr. 159/66 en anderzijds indruist tegen de voordien door de Raad gevolgde praktijk bij andere produkten die eveneens deel uitmaken van de gemeenschappelijke ordening der markten in de sector groenten en fruit;

dat artikel 4, lid 2, de voor de berekening van de basisprijs in aanmerking te nemen handelskenmerken van het produkt niet omschrijft en niet uitsluit dat een zelfde basisprijs kan worden vastgesteld voor gelijksoortige produkten die wegens hun handelskenmerken op een onderling verschillende wijze kunnen worden omschreven;

21 dat bovendien het onderscheid tussen kastomaten en vollegrondstomaten in het algemeen niet voorkomt in de besluiten van de Gemeenschap, voorafgaande aan de toetreding van de nieuwe Lid-Staten tot de Gemeenschappen, en evenmin is opgenomen in 's Raads verordening nr. 1173/72 van 6 juni 1972 (PB 1972, nr. L 130), voor de bepaling van de gemeenschappelijke basisprijs ter berekening van het litigieuze compenserende bedrag;

22 dat echter uit de tekst en het doel van artikel 4, lid 2, van verordening nr. 159/66 volgt dat, waar de basisprijs wordt vastgesteld voor een produkt waarvan de handelskenmerken vastliggen, de desbetreffende kenmerken van het betrokken produkt bij de vaststelling van de basisprijs moeten worden

aangegeven en in het besluit betreffende deze vaststelling moeten worden vermeld;

dat de omstandigheid dat het onderscheid tussen kastomaten en vollegrondstomaten vervolgens wel wordt gebezigd in de verordeningen van de Commissie nr. 999/73 van 11 april 1973 (PB 1973, nr. L 99) en nr. 1624/73 van 18 juni 1973 (PB 1973, nr. L 163), tot vaststelling van de referentieprijzen en de bodemprijzen voor tomaten, respectievelijk voor het verkoopseizoen 1973 en het verkoopseizoen 1973-1974, hier niet ter zake doet;

23 Overwegende dat derhalve moet worden geconcludeerd dat 's Raads verordening nr. 1365/73 van 21 mei 1973, door voor de berekening van het compenserend bedrag op de produktieprijs van tomaten in Ierland een aanpassingscoëfficiënt toe te passen, de artikelen 65 en 66 van de Toetredingsakte, alsmede artikel 4, lid 2, van verordening nr. 159/66 heeft geschonden;

24 dat verordening nr. 1365/73 derhalve dient te worden vernietigd, voor zover hierin een aanpassingscoëfficiënt op de produktieprijs wordt voorgeschreven en bijgevolg het door Ierland toe te passen compenserend bedrag voor tomaten, bestemd om in verse toestand aan de verbruiker te worden geleverd, wordt vastgesteld;

Ten aanzien van de kosten

25 Overwegende dat ingevolge artikel 69, paragraaf 2, van het Reglement voor de procesvoering de in het ongelijk gestelde partij in de kosten moet worden verwezen, voor zover zulks is gevorderd;

26 dat verweerder in het ongelijk is gesteld;

27 dat verweerder derhalve, overeenkomstig de vordering van verzoekster, in de kosten dient te worden verwezen;

Gezien de processtukken;

Gehoord het rapport van de Rechter-Rapporteur;
Gehoord de pleidooien van partijen;
Gehoord de conclusie van de Advocaat-Generaal;
Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, met name artikel 173;
Gelet op de Akte betreffende de toetredingsvoorwaarden en de aanpassing der Verdragen, behorende bij het Verdrag betreffende de toetreding van het Koninkrijk Denemarken, Ierland, het Koninkrijk Noorwegen en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland tot de Europese Gemeenschappen, met name de artikelen 9, 55, 65, 66, 74, 75, 77, 79 en 80;
Gelet op 's Raads verordening nr. 159/66 van 25 oktober 1966 (PB 1966, nr. 192), met name de artikelen 4 en 7;
Gelet op 's Raads verordening nr. 2515/69 van 9 december 1969 (PB 1969, nr. L 318), met name artikel 2;
Gelet op 's Raads verordening nr. 1173/72 van 6 juni 1972 (PB 1972, nr. L 130);
Gelet op 's Raads verordening nr. 1035/72 van 18 mei 1972 (PB 1972, nr. L 118), met name artikel 16;
Gelet op verordening nr. 999/73 van de Commissie van 11 april 1973 (PB 1973, nr. L 99);
Gelet op 's Raads verordening nr. 1365/73 van 21 mei 1973 (PB 1973, nr. L 137);
Gelet op verordening nr. 1624/73 van de Commissie van 18 juni 1973 (PB 1973, nr. L 163);
Gelet op het Protocol betreffende het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Economische Gemeenschap;
Gelet op het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen;

HET HOF VAN JUSTITIE,

rechtdoende, verstaat:

1. **'s Raads verordening (EEG) nr. 1365/73 van 21 mei 1973 wordt vernietigd, voor zover hierin een aanpassingscoëfficiënt op de produktieprijs wordt voorgeschreven en bijgevolg het door Ierland toe te passen compenserend bedrag voor tomaten, bestemd om in verse toestand aan de verbruiker te worden geleverd, wordt vastgesteld;**

2. De Raad van de Europese Gemeenschappen wordt in de kosten verwezen.

Lecourt Donner Sørensen Monaco Mertens de Wilmars
Pescatore Kutscher Ó Dálaigh Mackenzie Stuart

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op eenentwintig maart negentienhonderdvierenzeventig.

De Griffier
A. Van Houtte

De President
R. Lecourt

CONCLUSIE VAN DE ADVOCAAT-GENERAAL J.-P. WARNER VAN 19 FEBRUARI 1974 [1]

Mijnheer de President,
mijne heren Rechters,

Op 22 januari 1972 werd te Brussel het Verdrag betreffende de toetreding van Denemarken, Ierland en het Verenigd Koninkrijk tot de Gemeenschappen ondertekend. Bij dat Verdrag behoort een „Akte betreffende de toetredingsvoorwaarden en de aanpassing der Verdragen", gewoonlijk de „Toetredingsakte" genoemd. Artikel 2 hiervan luidt:

„Vanaf de toetreding zijn de oorspronkelijke Verdragen en de door de Instellingen van de Gemeenschappen genomen besluiten verbindend voor de nieuwe Lid-Staten en in deze staten toepasselijk onder de voorwaarden voorzien in deze Verdragen en in deze Akte."

Hiertoe bepaalt artikel 9, lid 1, van de Akte:

„Ten einde voor de nieuwe Lid-Staten de aanpassing aan de in de Gemeenschappen geldende regels te vergemakkelijken, gelden ten aanzien van de toepassing van de oorspronkelijke Verdragen en de door de Instellingen genomen besluiten, bij wijze van overgang, de in deze Akte neergelegde afwijkende bepalingen."

Volgens een der in de Akte voorziene afwijkingen wordt gedurende een overgangsperiode, voor bepaalde landbouwprodukten een stelsel van afnemende „compenserende bedragen" ingevoerd. Artikel 55, lid 1, bepaalt met name:

„In het handelsverkeer van de nieuwe Lid-Staten onderling en met de Gemeenschap in haar oorspronkelijke samenstelling worden compenserende bedragen geheven door de invoerende staat of toegekend door de uitvoerende staat."

Ingevolge artikel 62, lid 1, dient de

1 — Vertaald uit het Engels.